

ВІЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ

№

ГАЗЕТА

12.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 9-го Февраля — 1845 — Wilno. PIĄTEK, 9-go Lutego.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 3 Февраля.

Высочайшею Грамотою, 1-го Января, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена Св. Благовѣрнаго Великаго Князя Александра Невскаго, Генералъ отъ Артиллеріи, состоящій по Артиллеріи, Штаденъ.

— Высочайшимъ Приказомъ, 22-го Января, уволенный отъ службы Генералъ-Маіоръ Фокъ, опредѣленъ въ службу, по Кавалеріи, со старшинствомъ на основаніи Всемилостивѣйшаго Манифеста 18-го Февраля 1762 года, и съ назначеніемъ для особыхъ порученій къ Главнокомандующему Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ.

Въ Высочайшихъ Указахъ, за собственноручнымъ Его Императорскаго Величества подписаніемъ, данныхъ Правительствующему Сенату, Января 1 дня, изображено :

I.

„Женскія учебныя заведенія, въ разное время основанныя въ обѣихъ столицахъ и другихъ городахъ Имперіи, донынѣ были управляемы особыми при нихъ состоящими Совѣтами. При постоянно возрастающемъ числѣ сихъ заведеній, желая дать духу общественнаго воспитанія движеніе болѣе единообразное направленіе, соотвѣтственно общимъ изначальнымъ воспитанію юношества въ Имперіи Нашей и для достиженія сей цѣли признавъ за благо сосредоточить управленіе сихъ заведеній въ одномъ главномъ надъ ними установленіи, Мы, съ общаго съ Государынею Императрицею, Покровительницею тѣхъ учрежденій, согласія, повѣляли начертать новое для нихъ положеніе. Утвердивъ оное нынѣ, на первый разъ, въ видѣ опыта, на два года, повѣляемъ: Положеніе сіе немедленно привести въ исполненіе.

Правительствующій Сенатъ не оставитъ учинить надлежащее по сему распоряженіе.“

II.

„Утвердивъ Указомъ, сего числа Правительствующему Сенату даннымъ, Положеніе объ управленіи женскими учебными заведеніями, Мы, по взаимномъ согласіи съ Государынею Императрицею, Покровительницею сихъ учрежденій, повѣляемъ: на основаніи сего Положенія, въ Главномъ Совѣтѣ женскихъ учебныхъ заведеній быть Предсѣдателемъ Его Свѣтлости Принцу Петру Ольденбургскому, а Членами: Оберъ-Каммергеру Графу Головкину,

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St Petersburg, 3-go Lutego.

Презъ Найвысше Дипломата, 1-го Стycznia, Найяснѣйшій мianowany Кавалеромъ Orderu Św. Prawowier-nego Wielkiego Xięcia Alexandra Newskiego, Jeneral Artylleryi, liczący się w Artylleryi Szta-den.

— Презъ Найвысшы Rozkaz Dzienny, 22-go Stycznia, уво-заны ze służby Jeneral-Major Fok, przydzielony znova do służby w Jeździe, ze starszeństwem na mocy Najjasnawszego Manifestu 18-go Lutego 1762 roku, i z na-znaczeniem do szczególnychъ polece-ń do Głównodowodzą-czego Oddzielnymъ Korpusemъ Kaukaskimъ.

W Najwyższychъ Ukazachъ, z własnoręcznymъ Jego CESARSKIEJ MOŚCI podpisemъ, do Rządzącego Senatu, w dniu 1-m Stycznia r. b. wydanychъ, wyrażono:

I.

„Zakłady naukowe żeńskie, w różnychъ czasachъ po-otwierane, w obu stolicachъ i innychъ miastachъ Cesarstwa, były dotychczasъ zarządzane przezъ osobne, przy nichъ znajdujące się Rady. Przy ciągle wzrastającej liczbie tychъ zakładówъ, pragnącъ nadać duchowi społecznego wychowa-nia panienъ jednostajniejszy kierunekъ, stosownie do ogólnychъ zasadъ wychowania młodzieży w Naszémъ Cesarstwie, i dla osiągnięcia tego celu uznawszy za stosowne zjedno-czyć zarządъ tychъ zakładówъ w jednę główną nadъ nimi in-stytucyę, za spółną z NAJJAŚNIEJSZĄ CESARZOWĄ, Protektorką tychъ zakładówъ, zgodą, rozkazaliśmy ułożyć dla nichъ nową ustawę. Zatwierdziwszy obecnie takąową, na pier-wszy razъ, dla próby, na dwa lata, Rozkazujemy: Ustawę tę niezwłocznie wprowadzić w wykonanie.

Senatъ Rządzący nie omieszka wydać stosownego w tѣj mierze rozporządzenia.“

II.

„Zatwierdziwszy Ukazemъ, w dniu dzisiejszymъ do Rządzącego S-natu wydanymъ, Ustawę o zarządzie zakła-dówъ naukowychъ żeńskichъ, Мы, за spółną zgodą z NAJJAŚ-NIEJSZĄ CESARZOWĄ, Protektorką tychъ zakładówъ, Rozkazu-jemy: na zasadzie rzeczonejъ Ustawy, w Główniej Radzie zakładówъ naukowychъ żeńskichъ być Prezesemъ JO. Xięciu Piotrowi Odenburgskemu, а Członkami: Wielkiemu Szambelanowi Hrabieму Golowkinowi, Rzeczywistymъ Radczomъ Tajnymъ: Uwarowowi, Tucznowowi i Naszemu

Действительными Тайными Советниками: *Уварову*, *Тургеву* и Нашему Статсъ-Секретарю *Лонгинову*, Почетному Опекуну, Управляющему С. Петербургским Воспитательным Домомъ, Гофмейстеру Графу *Віельгорскому*, Статсъ-Секретарю по дѣламъ Учрежденій Императрицы Маріи, Управляющему IV Отдѣленіемъ Собственной Нашей Канцеляріи, Тайному Советнику *Гофману*, Сенатору Тайному Советнику *Ланскому*, Свиты Нашей Генераль-Майору *Иенатьеву* 2-му и Начальнику Штаба Военно-Учебныхъ Заведеній, Генераль-Майору *Ростовцову*; — въ Московскомъ же Отдѣленіи Главнаго Совѣта, Предсѣдательствующимъ быть Действительному Тайному Советнику Князю *Голицыну*, а Членами: Действительными Тайными Советниками: Князю *Гагарину* и *Штерну*, Генераль-Адъютанту Графу *Строганову* 1-му и Тайными Советниками: *Салтыкову*, Князю *Оболенскому*, *Полуденскому*, *Акинфьеву* и *Вяземскому*.

Секретарзowi Стану *Лонгинову*, Опекунови *Понорскому*, Зарządзajacemu Домомъ *Petersburgskim* *Wychowania*, *Mistrzowi* *Dworu Wielhorskiemu*, Секретарзowi Стану до *Interessów Instytucji Cesarzowej Maryi*, Зарządзajacemu IV m *Wydziale Kancelaryi Naszej Przybocznej*, *Radcy Tajnemu Hofm-owski*, *S-natorowi R-dzcy Tajnemu Ł-ńskemu*, z *Orszatu Naszego* *Jenerał Majorowi Ignaticowski 2 mu*, i *Naczelnikowi Sztabu Zakładów Wojkowo-Naukowych*, *Jenerał-Majorowi Rostowcow*; — w *Wydziale zaś Moskiewskim Rad. Głównej*, ma być *Prezesem Rzeczywisty R-dzcy Tajny Xiążę G. licyn*, a *Członkami: Rzeczywisci R-dzcy Tajni: Xiążę Gagarin i Stoer, Jenerał Adjutant Hrabia Stroganow 1-szy, oraz R-dzcy Tajni: S. llyk w, Xiążę Obolenski, Poludnicki, Akinfow i Biegiczew.*

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

ФРАНЦІЯ.
Парижъ, 30 Января.

Вчера поднесенъ былъ Королю адресъ, утвержденный палатою депутатовъ, безъ всякихъ измѣненій. Въ отвѣтъ на оный Король сказалъ слѣдующее: „Господа депутаты! Благодарю васъ за вашъ законный адресъ. Важный сей адресъ, какъ и все отъ васъ происходящее, избавить нашу будущность отъ опасностей, въ какія часто вовлекаютъ націю изступленныя страсти. Взаимное уваженіе правоты и миролюбія господствуетъ въ сношеніяхъ нашихъ со всеми иностранными державами; возстановленное столь благополучно и достопамятно согласіе между Франціею и Англіею служитъ доказательствомъ просвѣщеннаго и миролюбиваго направленія правительства обоихъ государствъ. Благодаря содѣйствію вашему, и помощи оказываемой вами правительству, благодаря прочности нашихъ учрежденій, поддерживаемой единодушіемъ властей, отечество наше, подъ кровомъ Всевышняго Промысла, наслаждается благоденствіемъ, время отъ времени возрастающимъ, которое составляетъ не только славу моего Царствованія, но и ту сказать душевное мое утѣшеніе. Теперь, вмѣсто опасеній соотвѣдныхъ націй, чтобы Франція не употребила силъ своихъ на военныя опустошенія, или на пріуготовленія революціоннаго безначалія, мы пріобрѣли справедливое ихъ довѣріе въ томъ, что силы наши и могущество какъ для нихъ, такъ и для насъ, служатъ ручательствомъ мира и безопасности. Я весьма тронутъ изъявленными вами чувствованіями мнѣ и моему семейству. Сынѣ мои, посвящая услуги свои отечеству, находятъ въ томъ свое счастье, и усердіе ихъ на этомъ пути, равно какъ и мое, прекратиться можетъ развѣ только смертію.“

— Депутаты консервативной партіи, въ числѣ 200 ч., собрались сегодня для совѣщаній. На этомъ собраніи председательствовалъ г-нъ Гартманъ, старшій лѣтами; объяснивъ затруднительность настоящаго положенія дѣлъ, и происшедшую вслѣдствіе того для ихъ партіи и министерства обязанность, онъ предложилъ отправить къ маршалу Султу, какъ председателю кабинета, депутацію, съ просьбою, дабы министерство не оставляло управленія дѣлами. Предложеніе это было принято съ одобреніемъ, и назначенные депутатами Г. Бюассеръ, Шарль, д'Анжвилль, Франсуа Делессеръ, маршалъ Себастьянъ, маршалъ Бюжо и еще нѣсколько лицъ, отправились къ маршалу Султу. На томъ же собраніи положено учредить комитетъ изъ вице-президента палаты и 20 членовъ, требовавшихъ, при разсмотрѣніи проекта адреса, секретнаго собранія голосовъ, и поручить комитету сему отвѣтствовать на требованія оппозиціи. Отправленная къ маршалу Султу депутація получила отъ него отвѣтъ: „что ни онъ, ни его товарищи, не оставятъ правленія, и что онъ поставилъ себя за честь — посвятить, послѣ шестидесятилѣтней службы, остальныя силы свои къ поддержанію консервативныхъ правилъ.“ Потомъ депутація отправилась къ г-ну Гизо, который далъ ей такой же отвѣтъ.

— Въ *Constitutionnel* уведомляютъ, что двадцать депутатовъ центра палаты рѣшили пожертвовать, каждый по тысячѣ франковъ, въ пополненіе назначеннаго г-ну Пritchardу вознагражденія, для того, чтобы министерство

ВІАДОМОСТИ ЗАГРАНИЧНЕ.

FRANCEYA.
Парижъ, 30 stycznia.

Wczoraj wręczono Królowi adres, przyjęty bez zmiany przez Izbę Deputowanych. Monarcha odpowiedział jak następuje: „Panowie Deputowani! dziękuję wam za wasz prawy adres. Równie ważny, jak wszystko co od was pochodzi, zachowa on naszą przyszłość od niebezpieczeństw, jakie częstokroć na ludy skutkiem ślepych namiętności przychodzą. Wzajemne poważanie słuszne i i pokoję panuje w naszych stosunkach ze wszystkimi obcymi mocarstwami, a zgoda tak szczęśliwie i zaszczytnie przywrócona między Anglią i Francją, dowodzi mądrego i pojednawczego usposobienia obu rządów. Dzięki waszemu współdziałaniu i pomocy, jakiej udzielacie memu rządowi; dzięki sile, nadanej naszym instytucjom, przez jednomyślność władz; kraj nasz, pod opieką Boskiej Opatrzności, cieszy się coraz wzrastającą pomyślnością, która stanowi nie tylko chwałę moich rządów, ale, śmiem to powiedzieć, własną moją pociechę. Teraz, zamiast wzbudzić obawę narodów sąsiednich, aby Francya nie użyła swych sił na spustoszenia wojenne, lub na przygotowanie rewolucyjnej anarchii, obudziliśmy w nich sprawiedliwe zaufanie, że nasza siła i władza jest dla nich, równie jak dla nas, tylko rękojmią pokoju i bezpieczeństwa. Jestem wzruszony uczuciami, wynurzonemi względem mnie i mojej rodziny. Synowie moi, oddani zawsze usługom kraju, znajdują szczęście w takowej usłudze, a ich poświęcenie równie jak i moje, śmiercią tylko ograniczyć się może.“

— Deputowani konserwacyjni zgromadzili się dzisiaj na radę, w liczbie 200. P. Hartman, Prezes ze starszeństwa wieku, w zabranym naprzód głosie, przedstawił trudność obecnego położenia, oraz obowiązki, wypływające stąd dla konserwatystów i ministerstwa, i zażądał, aby wysłano deputacją do Prezesa gabinetu, z prośbą, iżby ministerstwo zatrzymało kierunek spraw. Projekt ten z oklaskami przyjęto, a deputacja, złożona z PP. Bussiérés, Charles, d'Angeville, Francois Delessert, Marszałków Sebastiani i Bugeaud, oraz kilku innych, udała się do Marszałka Soult. Na tém posiedzeniu również przyjęto projekt utworzenia komisyi, z Wice Prezesa Izby i 20 członków, którzy żądali przy rozbieganiu adresu, tajnego głosowania, a to w celu odpowiedzenia na reklamacje opozycji. Deputacja, wysłana do Marszałka Soult, otrzymała od niego zapewnienie, że on i jego koledzы nigdy nie „zdezertują“, i że zakłada swą sławę na tém, aby po sześćdziesiątletnich usługach, pozostałe siły poświęcić na utrzymanie zasad konserwacyjnych. Później deputacja udała się do P. Guizot, który udzielił podobną odpowiedź.

— *Constitutionnel* donosi, że dwudziestu deputowanych środka, podpisało się, każdy na tysiąc franków, jako wynagrodzenie Pritcharda; a to dla tego, aby ministerstwo nie było zmuszone żądać tej summy od Izby.

не имѣло надобности требовать сей суммы отъ палаты.

— Г-нъ Дювержье де Горанъ представилъ вчера, въ канцелярію президента, предложенный за два года предъ симъ и отвергнутый палатою проектъ, о томъ, чтобы вмѣсто секретнаго балотирования, палата, по примѣру Англіи, раздѣлялась на двѣ стороны.

31 Января.

На вчерашнемъ засѣданіи палаты депутатовъ, по росписи дѣлъ, поступилъ на разсмотрѣніе проектъ объ окончаніи счетовъ 1842 года. Г. Этьенъ порицалъ систему взиманія податей и требовалъ перемѣны управленія по сему предмету; но министръ финансовъ воспротивился сему. За симъ возникли пренія между Гг. Мерсье, Гарнье-Паже и г-мъ Гизо, о долгахъ Испаніи, и объ уплатѣ неполученнаго жалованья вспомогательнымъ французскимъ легіонамъ; послѣ чего общія пренія кончены, и приступлено къ собиранію голосовъ, о статьяхъ порознь. Статьи объ общественомъ долгѣ, приняты безъ преній.

— Третьяго дня въ Тюльери былъ спектакль, на который Король пригласилъ особъ, принадлежащихъ ко всемъ политическимъ партіямъ. Его Величество разговаривалъ со многими посѣтителами. Принцесса Клементина прибыла въ Парижъ со своимъ супругомъ.

— Въ *Algérie* пишутъ, что изъ всѣхъ провинцій марокканской имперіи съѣзжаются къ Абд-эль-Кадеру депутаціи, съ подарками. Они привѣтствуютъ его какъ возстановителя исламизма и стекаются подъ его знамена, предлагая ему свои силы и мечи для употребленія противъ христіанъ. Они хотятъ свергнуть съ престола угнетающую ихъ династію, оскорбившую въру, проклятіемъ одного изъ ея мучениковъ. Говорятъ, что 900 наѣздниковъ и многочисленный отрядъ пѣхоты готовы явиться по призыву эмира. Вѣроятво, что Абд-эль-Кадеръ, пользуясь господствующимъ волненіемъ умовъ въ марокканской имперіи, болѣе помышляетъ о сверженіи съ престола Абд-эль-Рамана, чѣмъ о сраженіяхъ съ Французами.

— Въ нидерландскихъ газетахъ сообщаютъ изъ Батавіи, что островъ Св. Павла (*St. Paul*), по примѣру острова Амстердама, лежащій близъ Батавіи, занятъ въ Іюль мѣсяцѣ отъ имени французскаго Короля. Все народонаселеніе сего острова состоитъ изъ 56 чело-вѣкъ, въ томъ числѣ находятся 6 солдатъ, 20 негровъ и нестриженокъ. Прочіе жители занимаются рыбною ловлею. Приготовленную на островѣ ворвань они перевозятъ на 4-хъ шонерахъ или бригатахъ на островъ Бурбонъ.

— Подъ Ретвилемъ подверглось крушенію, 10-го Января, торговое судно „Жоржъ Зандъ“, съ грузомъ на 700,000 фр., шедшее обратно изъ Америки въ Бордо; при семъ погибло въ морскихъ волнахъ восемь матросовъ. Въ одномъ изъ парижскихъ журналовъ присовокупляютъ къ этому извѣстію слѣдующее: „Къ счастью, должно замѣтить, что настоящая Жоржъ Зандъ (г-жа Дюдеванъ) еще жива, курить цигары, носить брюки, и пишетъ остроумные романы. Потеря ея была бы чувствительна и вознаградима для литературной публики, носящей желтыя перчатки.“

1 Февраля.

Палата депутатовъ продолжала сегодня пренія о полицейскомъ уставѣ желѣзныхъ дорогъ.

— На вчерашнемъ засѣданіи палаты, принять 194 голосами противъ 58, проектъ закона о заключеніи счетовъ 1842 года; потомъ члены разсматривали проектъ о полиціи на желѣзныхъ дорогахъ, возвращенный изъ палаты перовъ съ поправкою. Г-нъ Густавъ де Бомонъ, требовалъ, чтобы 4-я статья была отвергнута, въ коей сказано, чтобы желѣзныя дороги, во всю длину, были огорожены рѣшеткою, а при престѣнкахъ съ другими дорогами были устроены замыкаемые шлагбумы. Предложеніе г-на Густава де Бомона отринуто.

— Въ текущемъ году правительство намѣрено потребовать назначенія для колоній въ Океаніи кредита въ 2,034,000 Франковъ; изъ этой суммы 1,056,000 фр. назначается на содержаніе войска.

— Говорятъ, что министръ внутреннихъ дѣлъ объявилъ уже многимъ депутатамъ, что по окончаніи засѣданій нынѣшняго года, правительство распуститъ палаты, и въ будущѣмъ Нолбрѣ мѣсяцѣ назначитъ новые выборы.

— P. Duvergier de Hauranne, зложилъ вѣчерю въ biurze Prezesa Izby wniosek, od dwóch lat już przedstawiany i odrzucany, w którym żąda, aby w Izbie, zamiast tajnego głosowania, używano, jak w Anglii, rozdzielenia się na dwie strony.

Dnia 31 stycznia.

Na wczorajszém posiedzeniu Izby Deputowanych, z porządku dziennego wypadł rozbiór prawa o zamknięciu rachunków z roku 1842. P. Etienne ganił sposób poboru podatków, i żądał zmiany administracyi; jednak Minister skarbu oparł się temu. Następnie wszczęła się między PP. Mercier, Garnier Pagés i Guizot kwestya o długi hiszpańskim i opłacie legij posiłkowych francuzkich, po rozbiórze której, zamknięto ogólne rozprawy i przystąpiono do głosowania nad pojedynczemi artykułami. Artykuły tyczące się długu publicznego przyjęto bez rozpraw.

— Onegdaj w Tuileryach dane było przedstawienie teatralne, na które Król zaprosił osoby, do wszelkich politycznych stronnictw należące. Monarcha wyglądał bardzo dobrze, i żywo rozmawiał z wielu gośćmi. Xiężna Klementyna przybyła do Paryża z swym małżonkiem.

— *Algiers* donosi, że ze wszystkich prowincyj Cesarstwa Marokańskiego przybywają do Abd-el-Kadera deputacje z podarunkami. Pozdrawiają go one, jako odnowiciela Islamizmu, i cisną się pod jego chorągwie, ofiarując mu swe ramiona i miecze do walki z Chrześcianami. Chcą oni zrzucić dynastję, która ich uciska, i która znieważa religiję, wyklinając jednego z jej męczenników. Słychać, że 900 jeźdźców i znaczna liczba piechoty, przyrzekli stawić się na każde zawołanie Emira. Zdaje się być bardziej do prawdy podobne, że przy wzburzonych umysłach w cesarstwie Marokańskiem, Abd-el-Kader bardziej myśli o zrzuceniu z tronu Muley Abd-el-Rhamana, aniżeli o walce z Francuzami w Algierze.

— Gazety hollenderskie donoszą z Batawii, że wyspa Św. Pawła (*St. Paul*), podobnie jak wyspa Amsterdam, w pobliżności Batawii leżąca, zajęta została w Lipcu na rzecz Króla Francuzów. Osada tamieczna składa się w ogóle z 56 ludzi, licząc w to 6 żołnierzy, 20 Murzynów i Murzynek. Inne osoby trudnią się połowem wielorybów. Urządzony na tej wyspie tran przewożą na czterech szonerach lub brygach do wyspy Bourbon.

— Pod Retheville rozbił się d 10 stycznia wracający z Ameryki do Bordeaux okręt handlowy, noszący nazwę *Jerzy Sand*, z ładunkiem wartości 700,000 fr.; ośmiu majtków znalazło przy tem śmierć w bałwanach morskich. Jeden z dzienników paryskich dodaje do tej wiadomości: „Szczęściem tylko, że rzeczywista *Jerzy Sand* (Pani Dudevant) jeszcze żyje, cygara pali, pantalonu nosi, i dowcipne bajeczne pisze romansy. Strata jej byłaby niepowetowaną dla literackiej publiczności żółtych rękawiczek.“

Dnia 1 lutego.

Izba Deputowanych prowadził dzisiaj dalsze rozprawę nad kodexem policyjnym kolei żelaznych.

— Na wczorajszém posiedzeniu Izby przyjęto większością 191 głosów przeciw 58, prawo o zamknięciu rachunków z roku 1842. Następnie wzięto pod rozagę prawo o policyi kolei żelaznej, zwrócone przez Izbę Parów z poprawkami. P. Gustaw de Beaumont żądał odrzucenia 4-go artykułu, według którego kolej, w całej swej długości, ma być zagrodzona kratą, a przy skrzyżowaniu się drogami, mają być urządzone zamykane baryery. Wniosek P. Gustawa de Beaumont odrzucono.

— W roku bieżącym ma być żądane otwarcie kredytu dla osad w Oceanii, w ilości 2,034,000 franków. Z sumy tej 1,056 000 franków ma być obrócone na zapłatę i utrzymanie wojska.

— Minister spraw wewnętrznych miał już zawiadomić wielu deputowanych, że po ukończeniu teraźniejszych posiedzeń, ministerstwo rozwiąże Izby, i w Listopadzie nakaże nowe wybory.

— Г. Вильменъ, въ письмѣ къ герцогу Деказу, упоминавъ, что слишкомъ поспѣшили уволить его отъ должности министра, благодарить за назначенную ему и его семейству пенсію, изъясняя, что не можетъ принять оной, такъ какъ у него есть имущество, котораго достаточно на содержаніе жены и дочерей. Такого же содержанія письмо отправилъ онъ, какъ говорятъ, и къ председателю совѣта министровъ. Письма сіи препровождены въ комиссію, разсматривающую проектъ постановленія о назначеніи г-ну Вильмену пенсіи, но г-нъ Сальванди предлагалъ, не обращать на нихъ вниманія.

— Оппозиція намѣрена снова предложить палатѣ депутатовъ проектъ относительно измѣненія избирательнаго закона, и именно, чтобы выборы производились въ главныхъ городахъ департаментовъ.

3 Февраля.

Во вчерашнемъ номерѣ Монитера напечатано слѣдующее Королевское постановленіе отъ 1-го сего Февраля:

„Членъ палаты депутатовъ, графъ Сальванди, назначается министромъ статсъ-секретаремъ народнаго просвѣщенія и канцлеромъ университета, на мѣсто г-на Вильмена, уволеннаго отъ сей должности, постановленіемъ нашимъ 30-го Декабря 1844 года.“ Назначеніе г-на Сальванди послѣдовало послѣ осьмидневныхъ сношеній его съ г-мъ Гизо. Утверждаютъ, что г-нъ Сальванди вскорѣ будетъ пожалованъ въ званіе пера Франціи.

— Вновь назначенный министръ народнаго просвѣщенія вступилъ вчера въ должность, и принималъ высшихъ чиновниковъ своего вѣдомства.

— Г-нъ Тьеръ намѣренъ снова дѣйствовать противъ министерства, по поводу положенія дѣлъ въ Ла-Платѣ. Нѣсколько уже дней занимается онъ собираніемъ, относящихся къ этому вопросу, матеріаловъ, и, какъ слышно, хочетъ обвинять министерство въ томъ, что оно допустило, что по повелѣнію Розаса, извѣстное число Французовъ, [вопреки народному праву, было казнено.

— Г-нъ Роже дю Лоаре предложилъ палатѣ депутатовъ проектъ, объ измѣненіи статьи уголовного уложенія, о личной свободѣ.

— Поговариваютъ, что зданіе Пантеона будетъ возвращено католическому духовенству, которому оно принадлежало во время реставраціи, подъ названіемъ церкви Св. Женевиевы. Въ такомъ случаѣ, вѣроятно, вынесены будутъ оттуда памятники Вольтера и Руссо.

— Принцесса Аделанда, уже нѣсколько дней, сильно больна.

— Вслѣдствіе назначенія г-на Сальванди въ должность министра, открылась въ палатѣ депутатовъ вакансія на званіе вице-президента. Члены консервативной партіи намѣрены избрать въ сіе званіе г-на Лепеллетье д'Оне, въ пользу котораго подавали они голоса при открытіи засѣданій, но тогда оппозиція воспрепятствовала этому выбору.

— Противу мнѣнія членовъ консервативной партіи, что въ Англіи, министерство виговъ, при незначительномъ большинствѣ голосовъ, управляло три года дѣлами, говорятъ въ журналѣ *Constitutionnel*, что сказанное министерство вовсе не существовало при большинствѣ 8 голосовъ; напротивъ того, въ важнѣйшихъ вопросахъ, имѣло оно на своей сторонѣ отъ 15 до 20 голосовъ, большинство, которое почитается въ Англіи знакомъ безсилія. Одинъ только разъ министерство виговъ, при такомъ большинствѣ, какое имѣли на своей сторонѣ Г. Гизо и Дюшатель, успѣло провести билль, но неважный, отъ котораго не зависѣло, какъ отъ вопроса о вознагражденіи Притчара, существованіе министерства. Къ этому должно еще присовать и то, что сказанное министерство, при произведеніи преобразованія, находилось въ совершенно другомъ положеніи, нежели нынѣ французское министерство.

— Королевскимъ постановленіемъ, 31-го Января, баронъ Биллингъ назначенъ чрезвычайнымъ посланникомъ и полномочнымъ министромъ при Датскомъ дворѣ, на мѣсто графа Сенъ-При.

— Въ южной Франціи и въ окрестностяхъ горы Юры, выпали большіе снѣга. Почта изъ Парижа въ Женеву ежедневно опаздываетъ.

— P. Villemain написалъ list do Xięcia Decases, w którym daje do zrozumienia, że zbyt może pośpiesznie przyjęto jego dymissyę, oraz dziękuje za przyznaną dlań i rodziny jego pensyą i oświadcza, iż przyjęcie takowej nie może, z powodu, że majątek, jaki posiada i dalsze jego prace wystarczą na utrzymanie żony i córek. Podobnejże treści list miał napisać P. Villemain do Prezesa Rady. Oba te pisma złożono kommissyi, rozbiegającej projekt uposażenia P. Villemain, ale P. Salvandy wniósł, aby nie zwracano na nie uwagi.

— Oppozycya zamierza znowu wnieść w Izbie Deputowanych projekt do prawa, względem r-formy prawa wyborczego, a mianowicie, aby wybory odbywały się w głównych miejscach Departamentu.

Dnia 3 lutego.

Monitor wczoraj ogłosił postanowienie Królewskie, z daty 1-go lutego, następującej treści:

„Hrabia Salvandy, członek Izby Deputowanych, zostaje mianowany Ministrem sekretarzem stanu w wydziale oświecenia publicznego, i wielkim mistrzem uniwersytetu, w miejsce P. Villemain, uwolnionego od swych obowiązków postanowieniem naszym z dnia 30 grudnia 1844 roku.“ Nominacya ta była skutkiem ośmiodniowych narad między P. Guizot i Salvandy. Zapewniają także, iż wkrótce P. Salvandy zostanie mianowany Presem Francyi.

— Nowy Minister oświecenia publicznego objął już wczoraj swój wydział, a dzisiaj przyjmował naczelników i wyższych urzędników swego biura.

— P. Thiers zamierza wkrótce na nowo atakować gabinet, z powodu położenia stanów La-Plata. Od kilku dni zajmuje się on zbieraniem materyałów, tój kwestyi dotyczących. Głównie ma zarzucać gabinetowi, iż ścierpiał, że na rozkaz Rozasa, pewna liczba Francuzów, z pogwałceniem wszelkich praw narodów, śmiercią ukarana została.

— P. Roger du Loiret złożył w Izbie Deputowanych projekt do poprawy artykułu kodexu postępowania karnego, o wolności osobistej.

— Mówią, że Pantheon ma być zwrócony duchowieństwu katolickiemu, do którego należał za restauracyi pod nazwą kościoła Św. Genowefy. W takim razie zapewne znikną stamtąd nagrobki Voltaira i Rousseau.

— Xiężniczka Adelaida jest od dni kilku mocno słabą.

— W skutku mianowania P. Salvandy Ministrem, w Izbie Deputowanych zawakowało miejsce Wice-Prezesa. Konserwatyści zamierzają obrać P. Lepelletier d'Aulnay, za którym głosowali na początku posiedzeń, i którego obiorowi stanęła wtedy na przeszkodzie oppozycya.

— Przeciw odwoływanii się konserwatystów do przykładu whigowskiego gabinetu w Anglii, który, przy małej większości, trzy lata trzymał ster rządu, *Constitutionnel* przytacza dowody, że ministerstwo to nigdy nie rządziło przy większości ośmiu głosów. Mało ono zawsze w kwestiach ważniejszych 15 do 20 głosów większości, co już w Anglii uważane jest za oznakę słabości. Raz tylko gabinet whigowski przeprowadził większością taką jaką mieli teraz P. Guizot i Duchatel, bil; ale był to bil podrzędnej ważności, od którego nie zależało, tak jak od wynagrodzenia Pritcharda, istnienie gabinetu. Dodać przytém należy, że ówczesny gabinet, przez skutecznienie reformy, znajdował się zupełnie w inném położeniu, aniżeli terazniejsze Ministerstwo francuzkie.

— Postanowieniem Królewskim z dnia 31-go stycznia, Baron Billing został mianowany Posłem nadzwyczajnym i Ministrem pełnomocnym przy dworze Duńskim, w miejsce Hrabiego St. Priest.

— W południowej Francyi, i w okolicach gór Jura, spadły nadzwyczajne śniegi. Poczta z Paryża do Genewy, z trudnością tylko bieg swój odbywa, i codziennie znacznie się opóźnia.

А н г л и я .

Лондонъ, 30 Января.

Въ *Times* полагаютъ, что къ важнѣйшимъ вопросамъ, которые займутъ вниманіе парламента въ будущае собраніе, принадлежитъ также присоединеніе синдской страны къ Ост-Индіи; при томъ въ журналъ семь разсматриваютъ слѣдующій вопросъ: которому изъ двухъ генералъ-губернаторовъ Индіи, Лорду Аукленду или Лорду Элленборо, принадлежитъ честь или порицаніе за сіе заведеніе.

— О'Коннелль, прибывъ снова въ Дублинъ, присутствовалъ на послѣднемъ недѣльномъ собраніи общества репелеровъ. Въ рѣчи своей, произнесенной имъ при семъ случаѣ, объявлялъ, что онъ назначить двухъ депутатовъ: Лорда Френша и своего сына Джона О'Коннелла, кои должны отправиться къ Папѣ, для изображенія ему печальнаго положенія ирландскихъ католиковъ.

— *Morning Herald*, разсматривалъ въ сегодняшнемъ номерѣ дѣйствія графа Моле во французскихъ палатахъ, которыя, по увѣреніямъ журнала, обращаютъ на себя общее вниманіе въ Англіи, пишетъ между прочимъ, что если графъ Моле назначенъ будетъ первымъ министромъ въ Февралѣ мѣсяцѣ, то можно съ достовѣрностію полагать, что Г. Тьеръ будетъ первымъ министромъ въ Маѣ, и снова запутаетъ дѣла Европы. Самъ Г. Моле вѣрно не замѣчаетъ, что Г. Тьеръ употребляетъ его какъ орудіе для своихъ видовъ, но всякій мыслящій человекъ какъ въ Англіи такъ и во Франціи видитъ это самымъ яснымъ образомъ.

— Въ журналѣ *Spectator* напечатана статья, содержащая въ себѣ любопытное сравненіе Англіи съ Франціею, относительно увеличенія морскихъ силъ той и другой страны. „Французскіе политики стремятся къ разширенію круга дѣятельности фабрикъ и торговли своего государства съ тою цѣлю, чтобы увеличить свою морскую и сухопутную силы. Англійскіе же политики заботятся объ улучшеніи средствъ обороны земли своей на сушѣ и на морѣ, и тѣмъ самымъ для доставленія надежной защиты ея торговлѣ и фабрикамъ. Политики обѣихъ земель обращаютъ вниманіе на одни и тѣ же предметы; но что служить средствомъ для одного государства, то составляетъ конечную цѣль другого. Значительное усиленіе пароходнаго флота, какъ въ Англіи такъ и во Франціи, составляетъ предметъ заботъ правительства. Самою важною вещественною стихіею пароваго флота могутъ считаться уголь и желѣзо. Французское правительство, имѣя постоянно въ виду войны, усердно строить гозинные пароходы, и всѣми мѣрами старается, при помощи искусственной системы бережливости, усилить внутреннее производство угля и желѣза, въ которыхъ, въ случаѣ войны, можно бы было обойтись безъ иностраннаго привоза. Англійское же правительство, напротивъ, имѣя постоянно въ виду миръ, хотя никогда не упускаетъ изъ вниманія усиленія своего пароваго военнаго флота, однако держится, относительно производства угля и желѣза, такой политики, которая смотритъ на нихъ какъ на общее развитіе народныхъ вспомогательныхъ источниковъ, не обращая вниманія на ихъ вліяніе при защитѣ. Вслѣдствіе сего стремленія въ обѣихъ странахъ было то, что въ 1844 году производство угля въ Англіи превзошло въ десять разъ производство оного во Франціи, и что въ томъ же самомъ году, производство желѣза въ Англіи сравнительно съ французскимъ, было въ такомъ отношеніи, какъ 4 къ 1. Въ однихъ желѣзоплавильныхъ заводахъ англійскихъ, употребилъ угля въ двараза болѣе противъ общаго потребленія сего матеріала во Франціи.

— Извѣстная танцовщица Вебстеръ, которая, какъ извѣстно, скончалась недавно отъ воспламененія ея платья въ театрѣ, оставила послѣ себя молодого мужа, который будучи огорченъ этимъ несчастіемъ, пришелъ въ такое состояніе отчаянія, что послѣ нѣсколькихъ тщетныхъ усилій совершить самоубійство, рѣшился наконецъ лишить себя жизни такимъ же самымъ образомъ, какъ лишилась оной жена его: онъ зажегъ на себѣ платье, и въ ужаснѣйшихъ страданіяхъ скончался.

31 Января.

Коммисіа, учрежденная подъ предѣлательствомъ адмирала Мартена, для осмотра береговъ Ламанскаго пролива, и для опредѣленія мѣстъ на постройку охранныхъ гаваней, окончила свои дѣйствія еще

А н г л и я .

Лондонъ, 30 stycznia.

Times мнѣетъ, że do najważniejszych kwestii, która zajmować będą uwagę Parlamentu na przyszłym zgromadzeniu, należy także wełączenie kraju Sud do państwa angielskiego w Indiach Wschodnich; przytém rozbiiera tenże dziennik to pytanie: któremu z dwóch Generalnych Gubernatorów Indji, Lordowi Auckland czyli Lordowi Ellenborough, należy się sława lub zarzut tego zażycia.

— O'Connell powrócił znówu do Dublinu i był obecnym na ostatnim tygodniowym zgromadzeniu związku Repealerów. W mowie swojej mianę przy tej okoliczności, oświadczył, że wyznaczy dwóch Posłów: Lorda Frensh i syna swego Johna O'Conella, którzy udać się mają do Papieża, w celu przedstawienia mu smutnego położenia Katoików Irlandzkich.

— *Morning-Herald* roztrząsając w dzisiejszym numerze postępowanie Hr. Molé w parlamencie francuzkim, który, jak twierdzi ten dziennik, żywo zajmuje wszystkie umysły w Anglii, mówi między innemi, że jeżeli Hr. Molé zostanie pierwszym Ministrem w miesiącu Lutym, można być pewnym, że P. Thiers będzie pierwszym Ministrem w miesiącu Maju i znówu zawikła interessa Europy. Sam P. Molé nie poznaże może, że P. Thiers używa go za narzędzie swych dumnych widowów, ale każdy umiejący myśleć tak we Francji jak w Anglii spostrzeże to widocznie.

— Dz. *Spectator* zawiera następujący artykuł, dający ciekawe porównanie między współubieganiem się Anglii z Francją, w celu powiększenia obustronnej siły morskiej: „Politycy francuzcy starają się o rozszerzenie siły lądowej i morskiej. Angielscy politycy starają się o ulepszenie załadow obronnych swego kraju, tak na lądzie jak na morzu, w zamiarze obronienia fabryk i handlu tegoż kraju. Politycy obu krajów zwracają swoją uwagę na te same przedmioty, ale co jest środkiem u jednych, to jest ostatecznym celem u drugich. Znaczna flota parowa jest równie w Anglii jak we Francji przedmiotem gorliwości rządu. Najważniejszym żywiołem materyalnym floty parowej są węgle i żelazo. Rząd francuzki mając ciągle na uwadze wojnę, oddał się gorliwie budowie wojennych parostatków i stara się jak na usilniej za pomocą sztucznego systemu ochronnego powiększyć wewnętrzną produkcję węgla i żelaza, ażeby na przypadek wojny mógł być niezawisłym od obcego dowozu. Rząd angielski przeciwnie, mając ciągle na uwadze pokój, jakkolwiek nigdy nie spuszcza z oka powiększenia swojej parowej floty wojennej, trzyma się jednak pod względem produkcji węgla i żelaza takiej polityki, która ma na celu jedynie tylko ogólne rozwinięcie narodowych źródeł pomocniczych, pomijając ich wpływ na środki obronne. Skutek tego przeciwnego postępowania w obu krajach, był taki, że w roku 1844 produkcja węgla w Anglii przewyższyła o dziesięć razy produkcję ich we Francji, i że w tymże samym roku, produkcja żelaza w Anglii, miała się do francuzkiej jak 4 do 1. W samych hamerniach W. Brytanii, wzięto węgla dwa razy więcej od ogólnej konsumpcji tegoż materyału we Francji.“

— Tancerka Miss Webster, która jak wiadomo, przed niejakim czasem umarła w skutek zapalenia się jej sukien na scenie, zostawiła po sobie młodego wdowca, który z żalu w taką wpadł rozpacz, iż po kilku zniweczonych usiłowaniach samobójstwa, postanowił nareszcie życie swoje zakończyć takim samym sposobem jak żona, i zapaliwszy sam na sobie swe suknie, skonał śród najokropniejszych boleści.

Dnia 31 stycznia.

Kommissya, pod przewodnictwem Admirała Martin, wyznaczona do obejrzenia brzegów kanału i oznaczenia punktów na założenie portów bezpieczeństwa, już 7 go sierpnia r. z. ukończyła to polecenie; jednakże dopiero te-

7-го Августа, но доклад оной только теперь напечатан. Комиссия предполагает устроить гавань в Дуврском заливе, и построить охранные батареи в Дувре, Зифорде и Портленде. Смета расходов простирается до 4,300,000 фунт. стер.

— Испанское правительство прислало сюда и в Париж деньги, на уплату неполученного жалования вспомогательным легионам, английскому и французскому.

— Говорят, что г-н Гладстон выйдет из кабинета. Место его, по званию председателя палаты казначейства, займет вице-президент граф Дальгуси. Говорят, что секретарем Ирландии, на место сэра Томаса Эллиота, назначен будет сэр Томас Фриментиль, который поступил после г-на Гардинжа в должность секретаря, при военном министерстве.

— В Лондоне основалось общество, под наименованием: „египетско-сирийского“, имеющее целью обозрение и описание во всех отношениях Египта, Нубии, Абиссинии, Аравии, Палестины, Сирии, Месопотамии и малой Азии. Общество состоит из 23 членов. Известный ориенталист Д-р Ле избран в президенты, который, при открытии первого заседания, объявил мнение против проекта сооружения железной дороги через Суэзский перешеек, и усердно поддерживал проект французских инженеров, предполагающих провести через оный канал.

— Утверждают, что Г. Пиль представит парламенту проект закона относительно учреждения в Ирландии католического университета.

1 Февраля.

Сегодня министры собрались в министерстве иностранных дел, для составления проекта тронной речи, при открытии парламента, которое последует в следующий Вторник. В Понедельник, проект тронной речи утвержден будет Королевою, на заседании тайного совета в Букингемском дворце.

— По открытии заседания парламента, Королева отправится в Брайтон, а 17-го или 18-го Февраля, посетит герцога Норфолькского, в замке его Арондель, и герцога Ричмонда, в Гудворде.

— В министерском вечернем журнале *Standard* не сообщают ничего достоверного на счет объявленной вчера в *Times* перемены министерства. В семь последнем журнале исправляют прежнее объявление относительно назначения г-на Кардвелля вице-президентом коммерческой палаты, уведомляя, что назначение сие не может еще почитаться верным, хотя впрочем г-н Кардвель и не отказывается, от принятия должности. Что же касается до выхода в отставку г-на Гладстона, то о сем объявляют сегодня и в оппозиционных журналах.

— В *Morning-Chronicle* пишут, что при назначении сэра Томаса Фремантеля в должность статс-секретаря Ирландии, встретилося новое препятствие: он снова избран в члены парламента Букингемским округом. Он уже пред сим был представителем этого округа, но по случаю вступления в должность, обязан будет подчиниться новому выбору, результаты коего зависят от герцога Букингемского, известного ультратора. Сэр Сидней Герберт и лорд Сандон отказались от звания секретаря Ирландии, из опасения новых выборов; по этому правительство ведет переговоры теперь с герцогом Букингемским, и желает, чтобы г-н Фремантель был избран; сомнительно однако, согласится ли на то герцог Букингемский, если сэр Роберт Пиль не откажется от дальнейших своих преобразований по коммерческой части.

— В Лимерике, произошел недавно бедственный случай. При отдаче последнего долга какому-то покойнику, когда человек 40 собралось на 2-м этаже одного дома, пол в этих полах провалился, и тяжелою своею проломил пол в первом этаже. При этом случае 11 человек лишились жизни, а 20 опасно ранены.

— Сэр Роберт Пиль приказал построить в поместье своем Драйтон-Манор, где находится одно из самых многочисленных собраний картин, новую галерею, во 100 футов длиною, великолупно украшенную, куда будут перемещены картины известнейших современных живописцев.

— По доносам с мыса Доброй Надежды от 17-го Декабря, путешествие тамошнего губернатора

раз справоздание её друкем ogłoszono. Kommissya projektuje zalozenie portu w zatoce Dower, oraz zbudowanie tam ochraniających, w Dower, Seaford i Portland. Koszta obliczono na 4,300,000 funtów szterlingów.

— Rząd hiszpański, tak do Paryża, jak i tutaj nadesłał pieniądze, dla opłaty zaległego żołdu legii posiłkowej angielskiej i francuskiej.

— Mówią, że P. Gladstone zamysła wystąpić z gabinetu. Miejsce jego jako Prezesa Izby skarbowej, zajmie dotychczasowy Wice-Prezes, Hrabia Dalhousie. W miejsce Lorda Eliot, ma być mianowany Sekretarzem Irlandyi Sir Thomas Freemantle, który objął sekretarstwo wojny po P. Hardinge.

— Założone zostało w Londynie towarzystwo pod nazwaniem Egipsko-Syryjskiego, mające na celu zwiędzenie i opisanie pod wszystkimi względami Egiptu, Nubii, Abissynii, Arabii, Palestyny, Syrii, Mezopotamii i Azji Mniejszej. Towarzystwo to składa się z 23 członków. Sławny orientalista Doktor Lee obrany został Prezesem, i zając pierwsze posiedzenie, oświadczył się wręcz przeciw projektowi zbudowania drogi żelaznej przez międzymorze Suez, obstawając jak najgorliwiej za projektem inżynierów francuzkich przerznięcia go kanałem.

— Zapewniają, że P. Peel przedstawi Parlamentowi projekt do prawa względem ustanowienia w Irlandyi uniwersytetu katolickiego.

Dnia 1 lutego.

Dnia dzisiejszego Ministrowie zgromadzili się w ministerstwie spraw zagranicznych, dla ułożenia mowy tronowej na otwarcie parlamentu, mające nastąpić w przyszły Wtorek. W Poniedziałek Królowa zatwierdzi projekt tej mowy, na zgromadzeniu tajnej rady w pałacu Buckingham.

— Królowa, zaraz po otwarciu parlamentu uda się do Brighton, a stamtąd, około 17 lub 18 lutego odwiedzi Xięcia Norfolk, w jego zamku Arundel, i Xięcia Richmond, w Goodwood.

— Wieczorny ministerjalny dziennik *Standard* nie donosi nic pewnego o wzmiankowanej wczoraj w *Times* zmianie gabinetowej. Nawet sam *Times* sprostował swe doniesienie co do mianowania P. Cardwell Wice-Prezesem Izby handlowej, donosząc, że to jest jeszcze niepewne, chociaż w każdym razie P. Cardwell przyjmie jakiegokolwiek miejsce w gabinecie. Co do wystąpienia P. Gladstone, o tem donoszą także dzisiaj i dzienniki opozycyjne.

— *Morning-Chronicle* donosi, że w mianowaniu Sir Thomas Freemantle na sekretarza Irlandyi, zachodzi nowa przeszkoda, to jest: powtórny wybór na członka parlamentu z Buckingham. Sir Thomas Freemantle reprezentował ten okrąg, ale z przyjęciem nowego urzędu, musi się poddać także nowemu wyborowi, którego wypadek zawisł od Xięcia Buckingham, znanego ultra torysa. Sir Sidney Herbert i Lord Sandon nie przyjęli sekretarstwa Irlandyi, z obawy nowych wyborów; teraz więc rząd układa się z Xięciem Buckingham, dla zapewnienia wyboru P. Freemantle; wątpliwe jednak należy, czy Xięże zgodzi się na to, jeżeli go Sir R. Peel nie zapewni, iż się nie posunie dalej w swych reformach handlowych.

— Straszliwe nieszczęście pogrzyzło w smutku mieszkańców miasto Limerick. Podczas, gdy w jednym domu, na drugiem piętrze zebrało się około 40 osób, dla oddania ostatniej posługi zmarłemu, podłoga załamała się, a spadając, ciężarem swoim również załamała podłogę pierwszego piętra. Przy tym wypadku jedynaście osób utraciło życie, a 20 jest niebezpiecznie ranionych.

— Sir Robert Peel rozkazał, w swej majątności Draiton-Manor, gdzie się znajduje jeden z największych zbiorów obrazów w kraju, wybudować nową galerję, 100 stóp długą, i nadzwyczaj ozdobną, w której będą pomieszczone prace najznakomitszych tegoczesnych artystów.

— Według raportów datowanych 17-go grudnia, z Przylądka Dobréj Nadziei, podróż tamiecznego Gubernatora po

по провинции, много способствовало упрочению сно-
войств на границе съ Кафрами.

ШВЕЙЦАРИЯ.

Въ *Gazette du Simplon* помещено письмо изъ
Брига: „Отъ 13-го по 17-е Января, идетъ здѣсь без-
прерывно снѣгъ при сильномъ вѣтрѣ. 14-го числа
пѣшеходы могли еще переносить Швейцарскую кор-
респонденцію, но письма изъ Италіи уже не могли
дойти. 16-го, никто уже не могъ добраться до по-
строеннаго на горѣ дома пріюта, въ которомъ нахо-
дилось кромѣ постоянныхъ жителей, нѣсколько пу-
тешественниковъ. Въ 7 часовъ вечера скатилась съ
вершины Шенгорна огромная глыба снѣга, на фли-
гель сего дома и разбила 13 оконъ и выломала
двери.“

НИДЕРЛАНДЫ.

Гага, 27 Января.

О назначеніи г-на Рокузена въ должность губер-
натора нидерландскихъ колоній въ Ост-Индіи еще
официально не обнародовано, но онъ дѣйствительно
назначенъ въ эту должность.

— Вторая палата генеральныхъ штатовъ соберется
къ 6-му Февраля.

ИТАЛІЯ.

Римъ, 18 Января.

Папское правительство отвѣчало уже на поту
испанскаго агента Кастильо и Айенса, въ коей онъ
настоятельно просилъ о возобновленіи прежнихъ дру-
жественныхъ сношеній, и объ устройствѣ церков-
ныхъ дѣлъ. Разсмотрѣвъ въ собраніи кардиналовъ
такое требованіе, папское правительство согласи-
лось на многія предложенія, но и съ своей стороны
предложило испанскому правительству условія, дол-
женствующія служить основаніемъ переговоровъ, для
заключенія коихъ, вѣроятно, будетъ отправленъ въ
Мадридъ одинъ изъ высшихъ духовныхъ сановни-
ковъ. Впрочемъ переговоры о примиреніи церкви
съ испанскимъ народомъ, будутъ происходить особо
отъ политическихъ вопросовъ, и не будутъ упоми-
нать о признаніи настоящаго правительства въ Ис-
паніи. Послѣ этого остается только ожидать, какъ
будутъ приняты сіи предложенія въ Мадридѣ, гдѣ
надѣлись, что нынѣшній порядокъ вещей въ Ис-
паніи будетъ признанъ Папскимъ дворомъ.

20 Января.

На послѣднемъ тайномъ совѣщательномъ собра-
ніи, обнародовано замѣщеніе вакантныхъ епископ-
скихъ столицъ, въ числѣ прочихъ, митрополитская
церковь гвезненской и познанской архіепархіи по-
лучила архіепископа Прилузскаго, генеральнаго Ви-
карія, а краковскій каноникъ Людвикъ Станиславъ
Ленковскій, назначенъ епископомъ *in partibus*.

Неаполь, 21 Января.

Графъ и графиня Аквила прибыли сюда ночью
съ 19 на 20 число с. м., на пароходѣ *Stromboli*. Ко-
роль приказалъ немедленно перевести ихъ на бе-
регъ и съ радостію привѣтствовалъ ихъ, вмѣстѣ
съ Королевою, во дворцѣ своемъ, въ половинѣ чет-
вертаго по полуночи.

Туринъ, 19 Января.

Постановлено воздвигнуть памятникъ Христо-
фору Колумбу, Генуѣ.

— Ночью съ 14-го на 15-е с. м. подъ Генуею,
съ горы Санъ-Джованни Баттиста скатился снѣж-
ный обвалъ, и разрушилъ два дома при подошвѣ
ея горы. Окрестное начальство поспѣшило на мѣ-
сто происшествія съ работниками, и послѣ неимовѣ-
рныхъ усилій, продолжавшихся 2 часа, открыто 5 че-
ловѣкъ, изъ числа коихъ, только одна 18-лѣтняя дѣ-
вушка была еще жива. Надѣются, что при стара-
тельномъ пособіи, она вскорѣ выздоровѣетъ.

— Со времени послѣдней поѣздки Короля въ Сар-
динію, правительство не перестаетъ обращать особен-
наго вниманія на этотъ островъ. Въ числѣ разныхъ
мѣръ, клонящихся къ содѣйствію тамошней промыш-

провинціи, причынѣна się wiele do ustalenia bezpieczeń-
stwa na granicy Kofrów.

ШВАЙЦАРІЯ.

Gazette du Simplon zawiera następny list z Brig:
„Od dnia 13 do dnia 17 stycznia pada tu bez przerwy
śnieg, połączony z silnym wiatrem. 14-go, ludzie mogli
jeszcze przenosić korespondencję Szwajcarskie; kore-
spondencję jednak z Włoch dojść nie mogły. 15-go, nikt
nie był w stanie dojść do domu schronienia na górze będą-
cego, który był jak w oblężeniu, a wewnątrz znajdowało
się, oprócz zwykłych mieszkańców, kilku podróżnych.
O 7-jej godzinie wieczorem niezmierna lawina śniegu osu-
nęła się z wierzchołka S. Schönhorn na boczną skrydło do-
mu, gdzie wybiła 13 okien i wysadziła drzwi.“

НИДЕРЛАНДЫ.

Haga, 27 stycznia.

Lubo mianowanie P. Rochussen Gubernatorem In-
dyj-Wschodnich Niderlandzkich jeszcze nie jest urzędow-
nie ogłoszone, takowe jednak jest już niewątpliwe.

— Druga Izba stanów jeneralnych zwołana jest na
dzień 6-go lutego.

ВЛОСНІ.

Rzym, 18 stycznia.

Na pismo wręzone tutejszemu rządowi przez P.
Castillo y Ayensa, ajenta hiszpańskiego, w którym tenże
nalega na wznowienie dawnych przyjacielskich stosunków,
oraz uregulowanie spraw kościelnych, rząd Papieżki już
odpowiedział, roztępnawszy poprzednio podane propozy-
cye na zgromadzeniu kardynałów. W odpowiedzi tej, sto-
lica Apostolska przystaje na wiele podanych warunków,
ale również oznacza rządowi hiszpańskiemu punkta, ma-
jące służyć za podstawę układów. W takich okoliczno-
ściach, zdaje się, że będzie wysłany jaki prafat do Ma-
drytu, dla prowadzenia układów. Zresztą pogodzenie się
kościół z narodem hiszpańskim ma być traktowane zupeł-
nie oddzielnie od kwestyj politycznych, i to tak nawet, że-
by nie było wzmianki o uznaniu teraźniejszego rządu w
Hiszpanii. Wypada teraz oczekiwać, jakie przyjęcie
znajdą takie propozycje w Madrycie, gdzie spodziewano
się, że będzie można wymódz to uznanie na rządzie Pa-
pieżkim.

Dnia 20 stycznia.

Na ostatnim tajnym Konsystorzu ogłoszono osadze-
nie wakujących stolic biskupskich; między innemi kościoł
metropolitalny archidiecezyi gnieźnieńskiej i poznańskiej
otrzymał Arcybiskupa Przyłuskiego, Jeneralnego Wika-
ryusza, a Kanonik Krakowski Ludwik Stanisław Łękow-
ski, mianowany Biskupem *in partibus*.

Neapol, 21 stycznia.

Hrabia i Hrabina Aquila, przybyli tutaj w nocy
z dnia 19 na 20-ty h. m., na parostatkiem *Stromboli*. Król
rozkazał natychmiast wysadzić ich na ląd, i serdecznie
przyjął razem z Królową w swym zamku, o godzinie wpół
do czwartej rano.

Turyn, 19 stycznia.

Postanowiono wzniesć pomnik Krzysztofowi Kolum-
bowi, w rodzinnym jego mieście, Genui.

— W nocy z 14-go na 15-ty h. m. pod Genuą lawina
oderwała się od góry San-Giovanni Battista i u stóp jej
zdruzgotała dwa domy. Wszystkie władze okoliczne po-
śpieszyły z wielką liczbą robotników na miejsce wydarzo-
nego przypadku, i po dwugodzinnych największych usiło-
waniach wydobyło z pod śniegu pięć osób. Jedna z nich
tylko, panna 18-letnia, zostawała jeszcze przy życiu; na-
tychmiast dano jej wszelki ratunek, i mają nadzieję, że
wkrótce wróci do zdrowia.

— Od czasu ostatniej podróży Króla do Sardynii, rząd
zwraca szczególną uwagę na stan tej wyspy. Pomiedzy
rozmaitemi środkami, dążącemi do podniesienia tamecz-
nego przemysłu, najważniejszym jest, urządzenie banku

лености, может почестся важнейшим учреждением депозитного и учетного банка, при котором основана и сберегательная касса. Сверх того, королевским постановлением уменьшено количество процентов от выдаваемых ссуд из провинциальных казначейств и общин, до 4 %.

Испания.

Мадрид, 27 Января.

28 го числа, в час по полудни, имѣть быть в Прадо большой смотр войскамъ. Королева в первый разъ будетъ верхомъ осматривать войска, составляющія гарнизонъ Мадрида.

— 30-го с. м. по случаю дня рождения Инфантины Маріи Луизы, при дворѣ имѣть быть церемонія цѣлованія руки.

— Бюджетная коммисія конгресса предложила вопросъ министерству, должна ли она почитать назначенную Королевѣ Христинѣ пенсію в 3 мил., пенсію для вдовствующей Королевы, и вступила ли Королева въ брачный союзъ; на что получить отвѣтъ, что Королева вторично вступила въ бракъ. Говорятъ, что Королева Христина проведетъ праздникъ Пасхи в Севильѣ, и возвратится оттуда, помѣстится здѣсь въ частномъ домѣ.

— Конгрессъ неожиданно прервалъ сегодня производство текущихъ дѣлъ, и занялся разсмотрѣніемъ проекта о наказаніяхъ за торгъ Неграми. Кажется, что проектъ этотъ встрѣтитъ болѣе сопротивленія, нежели ожидали.

Турція.

Константинополь, 12 Января.

Султанъ неожиданно прибылъ сегодня во дворецъ Порты, и когда все министры собрались для полученія приказаній, произнесъ рѣчь, въ которой строжайше порицалъ ихъ безопасность и преданіе. Затѣмъ, по повелѣнію Султана прочитанъ былъ именной его гатти-шерифъ, коимъ поставляется въ обязанность министрамъ и прочимъ государственнымъ чиновникамъ исправлять свои должности рачительно, оказывать всякому правосудіе охотно и безпристрастно, и дѣлательно вспомошествовать мѣрамъ Султана, въ преобразованіи общественныхъ заведеній. Сверхъ того, симъ же гатти-шерифомъ учреждаются въ столицѣ и по провинціямъ новыя училища, и возстановляется въ Константинополѣ большая больница, въ которую будутъ принимаемы больные, безъ различія происхожденія и вѣроисповѣданія. Таковое самостоятельное распоряженіе Султана, къ которому приступилъ онъ въ отсутствіе Риза-Паши, произвело здѣсь самое благое впечатлѣніе; присутствіе Его Величества въ диванѣ, безъ этого могущественно Паши, подаетъ надежды, осуществленія коихъ желаютъ все ревнители человеколюбія. До сихъ поръ однако неизвѣстно, что подало поводъ къ такому дѣйствию Султана.

— Турецкая армія по спискамъ состоитъ изъ 150,000 чел., дѣйствительное же число простирается до 100,000 чел., но изъ казны отпускаются суммы на первое число. Теперь поговариваютъ объ усиленіи этой арміи до 200,000 человекъ.

— Государственный долгъ Турціи простирается до 140 милліоновъ пістровъ, изъ коихъ 60 милліоновъ приходится на государственныя ассигнаціи (*sehinch*), находящіяся въ обращеніи, и 80 милліоновъ на недоимочную придворную сумму, которую казна должна Султану.

Испанія.

Мадрид, 27 stycznia.

Завтра о godzinie 1 ej, odbędzie się wielki przegląd w Prado. Królowa poraz piéwszy konuo przejrzy wojska, stanowiące załogę Madrytu.

— 30-go h. m. wieczorem, u dworu odbędzie się uroczystość całowania ręki, z powodu rocznicy urodzin Infantki Maryi Ludwiki.

— Kommissya budżetowa kongressu zapytała Ministerstwa, czy ma uważać żadaną dla Królowej Krystyny pensyą 3 milionów, jako pensyą wdowią, oraz czyli Królowa wstąpiła w nowe związki małżeńskie. Odpowiedziano, że Królowa wstąpiła w powtórny związek. Mowią, że Królowa Krystyna przepędzi święta Wielkanocne w Sewilli, a po powrocie stamtąd zajmie tutaj prywatne mieszkanie.

— Kongres niespodziewanie dzisiaj przerwał swe bieżące sprawy, dla zajęcia się rozbiorem kar za handel niewolnikami. Zdaje się, że projekt ten spotka większy opór, aniżeli się spodziewano.

Турція.

Konstantynopol, 12 stycznia.

Dnia dzisiejszego Sultan nagle zjawił się w pałacu Porty, a gdy wszyscy Ministrowie zgromadzili się, dla odebrania najwyższych rozkazów, miał mowę, ganiąc w najsurowszych wyrażeniach ich słabość i opieszałość. Następnie, na rozkaz Sultana, odczytano własny jego hattiszeryff, polecający, aby Ministrowie i wysocy urzędnicy państwa gorliwie zajmowali się zarządem, chętnie i surowo wymierzali sprawiedliwość, oraz czynniej aniżeli dotychczas wspierali starania Sultana, co do reorganizacyi zakładów publicznych. Oprócz tego hattiszeryff nakazuje założenie nowych szkół w stolicy i na prowincyi, i przywrócenie wielkiego szpitalu w Stambule, gdzieby przyjmowano chorych, bez względu na różnicę pochodzenia i religii. To samoistne wystąpienie Sultana, do którego myśli powziął w nieobecności Riza-Baszy, sprawiło tu najlepsze wrażenie; a pojawienie się jego w Dywanie, bez towarzysystwa potężnego Baszy, wzbudza nadzieje, których spełnienia pragną wszyscy przyjaciele ludzkości. Dotychczas jednakże nie jest wiadomo, co było przyczyną takowego postępku Sultana.

— Armia turecka wynosi na papierze 150,000 ludzi, rzeczywiscie zaś tylko 100 000, ale skarb daje pieniądze na pierwszą liczbę. Słychać teraz o zamiarze powiększenia tej armii do 200,000 ludzi.

— Długi publiczne Turcyi wynoszą około 140 milionów piastrów, z których 60 milionów w obligacyach skarbowych (*sehinch*), w obiegu będących, a 80 milionów w zaległościach listy cywilnej, które skarb jest winnym Sultanowi.